

Informacja dla cudzoziemców w sprawie specjalnych rozwiązań prawnych w czasie epidemii wirusa SARS-CoV-2

W dniu 31 marca 2020 r. weszła w życie *ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.), tzw. *ustawa specjalna*, która wprowadziła szczególne rozwiązania prawne dotyczące cudzoziemców wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na czas stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2:

1. Zmiany dotyczące dostępu cudzoziemców do polskiego rynku pracy

- **Wydłużenie ważności zezwoleń na pracę oraz dopuszczalnego okresu pracy bez zezwolenia na pracę w związku oświadczeniem o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi**

Jeżeli ostatni dzień ważności zezwolenia na pracę przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, **okres ważności zezwolenia na pracę cudzoziemca ulega przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego stanu**, który obowiązywał jako ostatni (*art. 15zzq ust. 1 ustawy specjalnej*).

Powyższy przepis dotyczy wszystkich zezwoleń na pracę, w tym zezwolenia na pracę sezonową oraz decyzji o przedłużeniu zezwolenia na pracę.

Podobne rozwiązanie przyjęto w przypadku cudzoziemców wykonujących pracę na podstawie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi. Jeżeli w oświadczeniu o powierzeniu pracy zarejestrowanym w powiatowym urzędzie pracy, wskazano okres pracy, którego koniec przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, **cudzoziemiec może wykonywać pracę określoną oświadczeniem na rzecz podmiotu, który złożył oświadczenie, w okresie lub okresach nieobjętych oświadczeniem do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni, bez zezwolenia na pracę** (*art. 15zzq ust. 3 ustawy specjalnej*).

Dodatkowego okresu wykonywania pracy na podstawie ww. przepisu ustawy nie wlicza się do okresu świadczenia, o którym mowa w *art. 87 ust. 3 i art. 88z ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, tj. wynoszącego łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Oznacza to, że cudzoziemiec – w sytuacji wskazanej powyżej – może legalnie wykonywać pracę określoną oświadczeniem o powierzeniu pracy przez okres dłuższy

niż wynosi limit 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

- **Możliwość modyfikacji stosunku umownego, który stanowi podstawę wykonywania pracy przez cudzoziemca, względem warunków określonych w odpowiednim zezwoleniu**

Zgodnie z *art. 15z⁵ ustawy specjalnej* jeżeli na skutek skorzystania przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi z uprawnień określonych w **art. 3, art. 15g ust. 8, art. 15x ust. 1 lub art. 15zf ust. 1 ustawy specjalnej** uległy zmianie warunki wykonywania pracy przez cudzoziemca określone w:

1. zezwoleniu na pobyt czasowy i pracę,
2. zezwoleniu na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,
3. zezwoleniu na pracę,
4. zezwoleniu na pracę sezonową,
5. oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanym do ewidencji oświadczeń na podstawie *art. 88z ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*

– cudzoziemiec **może wykonywać pracę na tych zmienionych warunkach** bez konieczności zmiany zezwolenia, uzyskania nowego zezwolenia lub wpisania nowego oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń.

Powyższy przepis stosuje się **odpowiednio do warunków wykonywania pracy określonych w zezwoleniach na pobyt czasowy**, o których mowa w **art. 139a** (przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa) i **art. 139o** (mobilność długoterminowa) *ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach*, jeżeli z ww. uprawnień określonych w *ustawie specjalnej* korzysta jednostka przyjmująca, o której mowa w **art. 3 pkt 5b ustawy o cudzoziemcach**, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Analogiczne rozwiązanie przyjęto w przypadku cudzoziemców korzystających z **mobilności krótkoterminowej**. Jeżeli na skutek skorzystania przez jednostkę przyjmującą, o której mowa w **art. 3 pkt 5b ustawy o cudzoziemcach**, mającą siedzibę na terytorium RP, z ww. uprawnień zawartych w *ustawie specjalnej*, uległy zmianie warunki wykonywania pracy przez cudzoziemca określone w dokumentach załączonych do zawiadomienia, o którym mowa w **art. 139n ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach**, **cudzoziemiec może wykonywać pracę na tych zmienionych warunkach**.

- **Możliwość zwolnienia z obowiązku uzyskania przez podmiot powierzający pracę cudzoziemcowi zezwolenia na pracę w przypadku, gdy obcokrajowiec wykonuje pracę sezonową**

W myśl **art. 15z⁷ ust. 1 ustawy specjalnej** zezwolenie na pracę nie jest wymagane w czasie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonych w związku z COVID-19 oraz do 30 dnia następującego po odwołaniu tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni, jeżeli cudzoziemiec wykonuje pracę w zakresie podklas działalności określonych w przepisach wydanych na podstawie **art. 90 ust. 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (praca sezonowa) oraz posiadał:

a) jakiegokolwiek zezwolenie na pracę ważne po dniu 13 marca 2020 r. lub

b) oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisane do ewidencji oświadczeń, w którym przynajmniej jeden dzień okresu pracy określonego w tym oświadczeniu przypada po dniu 13 marca 2020 r.

Powyższy przepis stosuje się odpowiednio do przedłużenia zezwolenia na pracę oraz przedłużenia zezwolenia na pracę sezonową (*art. 15z⁷ ust. 2 ustawy specjalnej*).

2. Zmiany w zakresie legalności pobytu cudzoziemców w Polsce

• **Przedłużenie z mocy prawa ważności wiz krajowych i zezwoleń pobytowych o charakterze terminowym**

Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu cudzoziemca na podstawie wizej krajowej przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, **okres pobytu na podstawie tej wizej oraz okres ważności tej wizej ulega przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni** (*art. 15zd ust. 1 ustawy specjalnej*). Powyższe przedłużenie nie wymaga umieszczenia w dokumencie podróży cudzoziemca nowej naklejki wizowej.

Analogicznie **ulega przedłużeniu okres ważności zezwoleń na pobyt czasowy**. Oznacza to, że cudzoziemiec nie musi występować o urzędowe potwierdzenie ważności zezwolenia na pobyt czasowy.

• **Uznanie za legalny pobyt cudzoziemców przebywających na terytorium RP na podstawie krótkoterminowych tytułów pobytowych**

W przypadku cudzoziemca przebywającego w Polsce w dniu, od którego po raz pierwszy ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2:

- a. na podstawie wizej Schengen,
- b. na podstawie wizej wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
- c. na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo obszaru Schengen,
- d. w ramach ruchu bezwizowego,
- e. na podstawie wizej długoterminowej wydanej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej niebędące państwem obszaru Schengen, jeżeli zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej uprawnia ona do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- f. na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej niebędące państwem obszaru Schengen, jeżeli zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej uprawnia ona do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

– **jego pobyt na terytorium RP uważa się za legalny** od dnia następującego po ostatnim dniu legalnego pobytu wynikającego z tych wiz, dokumentów lub ruchu bezwizowego, do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia

epidemicznego albo stanu epidemii, w zależności od tego, który obowiązywał jako ostatni (*art. 15 z¹ ustawy specjalnej*).

Jednocześnie **ww. cudzoziemcy są uprawnieni do wykonywania pracy w Polsce**, jeżeli posiadają:

- ważne zezwolenie na pracę lub ważne zezwolenie na pracę sezonową,
- oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy wpisane do ewidencji oświadczeń, w tym także oświadczenie, które zgodnie z *art. 15zzq ust. 3 ustawy specjalnej* umożliwia wykonywanie pracy w okresie lub okresach nieobjętych oświadczeniem, tj. możliwość świadczenia pracy przez cudzoziemca zgodnie ze złożonym przez dany podmiot oświadczeniem, jeżeli wskazano w nim okres pracy, którego koniec przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

- **Wydłużenie terminów składania wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, o przedłużenie wizy oraz pobytu w ramach ruchu bezwizowego**

Jeżeli termin do złożenia wniosku w sprawie ww. tytułów pobytowych wypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, **termin ten ulega przedłużeniu do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni** (*art. 15z ustawy specjalnej*).

Pobyt cudzoziemca na terytorium Polski w okresie biegu ww. przedłużonego terminu uważa się za legalny w rozumieniu *art. 108 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach*, jeżeli cudzoziemiec złoży wniosek w tym terminie. Oznacza to, że **pobyt cudzoziemca już w okresie poprzedzającym złożenie wniosku będzie uznawany za legalny** bez względu na sposób zakończenia tego postępowania.

- **Przedłużenie z mocy prawa wypadających w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii okresów ważności nw. dokumentów:**

1. kart pobytu wydanych cudzoziemcom posiadającym zezwolenie na pobyt czasowy, stały i rezydenta długoterminowego UE, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, status uchodźcy, ochronę uzupełniającą,
2. tymczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca (TZTC),
3. kart pobytu członka rodziny obywatela UE, dokumentów potwierdzających prawo stałego pobytu i kart stałego pobytu członka rodziny obywatela UE,
4. polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
5. dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”

- do 30 dnia następującego po odwołaniu tego stanu, który obowiązywał jako ostatni.

PRZYDATNE LINKI:

Państwowa Inspekcja Pracy:

<https://www.pip.gov.pl/pl/>

Infolinia Straży Granicznej:

<https://www.strazgraniczna.pl/pl/granica/utrudnienia-w-ruchu/8312,Infolinia-Strazy-Granicznej.html>

Urząd do Spraw Cudzoziemców:

<https://udsc.gov.pl/cudzoziemcy/epidemia-koronawirusa/>

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

<https://www.gov.pl/web/koronawirus>

Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

<https://www.zus.pl/o-zus/aktualnosci/-/publisher/aktualnosc/1/tarcza-antykryzysowa-w-sparcie-z-zus/2551371>